

Forhandling

Hanne Severinsen (V):

Jeg vil gerne takke udenrigsministeren for en udmærket redegørelse, som bærer præg af, at ministeren ligesom de fleste af ordførerne har været medlem af forsamlingen. Når man er det, kan man nemlig ikke undgå at blive fanget af arbejdet.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Det skal være sådan, at medlemmer, der er på talerstolen, kan høre, hvad de selv siger.

Kl. 14.00

Hanne Severinsen (V):

Vi har mange internationale organisationer: FN, NATO, OSCE, EU, Nordisk Råd. Hvad er det særlige, vi skal bruge Europarådet til? Det særlige ved Europarådet er, at det er en regional organisation med et normativt sigte. Kun demokratier, retsstater, som beskytter menneskerettighederne, kan være med. Medlemslandene diskuterer med hinanden, hvad europæisk standard er, og hvordan vi lever op til den.

Siden Murens fald, hvor medlemslandenes antal er fordoblet, har arbejdet skiftet karakter. I de nye medlemslande er demokratierne skrøbelige, de gamle magtstrukturer stikker deres hoveder frem hele tiden. Derfor er det vigtigt, at demokratiet hele tiden er til debat i Europarådet.

Den nye praksis med at optage lande, der langtfra opfylder de betingelser, de skulle leve op til som europarådsmedlemmer, skaber en ny situation. Listen over forpligtelser, som landene skriver under på, når de er blevet medlem af Europarådet, bliver længere og længere, hvilket jo er udtryk for, at problemerne er store, og at arbejdet med bagefter at leve op til løfterne vokser. Et eksempel er Bosnien-Hercegovina. Vi har netop vedtaget i Den Parlamentariske Forsamling, at landet kan blive medlem, til trods for at der knap nok er tale om et land, snarere flere enklaver. Eneste trøst er, at nu har alle parter skrevet under på at ville rette op på situationen, og borgerne får direkte adgang til Menneskerettighedsdomstolen.

Europarådet står over for et virkeligt dilemma. På den ene side ville de rene hænders politik føre til, at rådet blev en eksklusiv klub uden den store indflydelse. På den anden side er det en farlig glidebane, at man efterhånden dårligt kan forestille sig, at man kan ekskludere et land,

hvor demokratiet bliver mere og mere illusorisk. Man vil hele tiden kunne sige: Jamen er det værre end i så mange andre lande? Omvendt vil stadige trusler om eksklusion, som alligevel ikke eksekveres, udhule virkningen af monitoreringen.

Derfor er det også vigtigt, at Den Parlamentariske Forsamling og Ministerkomiteen arbejder sammen om monitoreringen. Det kniber det med i øjeblikket. Ministerkomiteen er alt for lukket og alt for uvillig til at tage en konfrontation i situationer, hvor Den Parlamentariske Forsamling har rejst berettiget kritik. Komiteens selvplagede konsensusprincip gør ministerdelen af Europarådet tandløs. Til gengæld har topmøderne medført nedsettelse af en mængde ekspertgrupper, der i Europarådets navn kommer med ret tvivlsomme og dårligt underbyggede domme om forskellige lande. Det er med til at forvirre billedet af, hvad rådet står for.

Jeg synes, arbejdet viser, at det er vigtigt at have en parlamentarisk forsamling; det er vigtigt, at politikere på tværs af landegrænser mødes og deler sig efter anskuelser og prøver at få processen videre. Eksempelvis er de russiske parlamentsmedlemmer blevet meget mere villige til at gå i dialog om at forbedre situationen i Tjetjenien.

Selve processen med at inddrage parlamentarikere fra hele Europa på lige fod har været særdeles gavnlige, men det er et reelt dilemma, når tingene går så galt som f.eks. ved det nylige valg i Ukraine, hvor en ottendedel af stemmerne til præsidentens parti gav valg til helt op til en tredjedel af mandatene. I den situation er det en nyskabelse, at Europarådet sammen med OSCE og EU har valgt at vente en måned med at vurdere valget og derefter samlet følge op med en aktiv indsats for at sikre, at det kommende præsidentvalg ikke bliver en gentagelse af det tidligere.

Hvis Europarådets monitorering virkelig skal få reel indflydelse, skal der også bruges nogle ressourcer på at følge anbefalingerne op. Her står vi over for et reelt økonomisk problem. Det har desværre været sådan, at der har været en alliance af de store medlemslande, som har besluttet, at Europarådets budget ikke må stige, selv om antallet af lande og dermed opgaver stiger. Dette medfører, at det er særdeles svært at udføre selv de allervigtigste opgaver for Europarådet, og ofte har mere gavnlige lande måttet træde til med frivillige bidrag, hvilket er en